

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Siyasal Hayatta Kadın Temsiliyeti Ve 14 Mayıs 2023 Milletvekili Seçimleri Üzerine Bir Değerlendirme

Gender Roles In Politics: An Assessment Of Women's Representation In Political Life And The May 14, 2023 Parliamentary Elections

Hakan ALP

Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa
hakan.alp@iuc.edu.tr
https://orcid.org/0000-0001-9696-8902

Makale Başvuru Tarihi: 07.06.2023

Makale Kabul Tarihi :27.06.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

ÖZET

Kadın temsiliyeti kavramı siyasal hayatta kadınların liderlik rollerinde ve karar alma ve yetki elde etme süreçlerinde etkin bir şekilde temsil edilmesini ifade eder. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve demokratik değerlerin sağlanması açısından kadınların siyasi hayata katılımının artırılması çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı, siyasal hayatta kadın temsiliyetinin önemini açıklamak ve toplumlar için gerekliliğini vurgulamaktır. Kadınların siyasal yaşamda karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde temsil edilmesi, demokrasinin temel prensiplerine uygunluğu güçlendirir. Kadınların siyasal temsiliyeti, toplumdaki çeşitliliği ve farklı düşünceleri toplumsal yaşama yansımaları sağlar. Ayrıca kadınların siyasi pozisyonlarda temsil edilmesi, karar alma süreçlerinde daha kapsayıcı ve adil politikaların oluşturulmasına katkı sağlar.

Siyasal hayatta kadın temsiliyeti, kadın haklarının korunması ve savunulmasında kritik bir rol oynamaktadır. Kadınların kendi sorunlarına ilişkin söz sahibi olmaları ve politika yapma süreçlerine katılmaları, özel olarak kadınların isteklerinin ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasını sağlama noktasında önem taşımaktadır. Bu süreç kadınların toplumun diğer kesimleriyle eşitlik ve adalet temelinde yaşamasını destekleyici bir ilerlemeyi ifade etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, 14 Mayıs 2023 Milletvekili seçim sürecinde milletvekilliğine aday gösterilen ve seçilen kadın sayıları üzerinden siyasal hayatta kadın milletvekili sayısının önemini ve bu sayının gelecek seçimlerde artırılmasının faydalarını akademik bir perspektifle açıklamaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın temsiliyeti, siyasal hayat, cinsiyet eşitliği, demokratik prensipler, Türkiye.

ABSTRACT

Women's representation in Turkish political life has long remained at low levels, and significant challenges have been encountered in ensuring active female participation in political decision-making processes. However, in recent years, important steps have been taken in Turkey to increase women's presence in politics and enhance their representation. These measures aim to promote greater participation of women in political leadership roles and foster the creation of more inclusive and equitable policies in democratic decision-making processes.

Various policy and reform initiatives have been implemented in Turkey to increase women's representation in politics. One such initiative is the adoption of policies by political parties to support female candidates. Some political parties have implemented incentives and quotas to encourage and increase the participation of women candidates in elections. These policies have been developed to promote women's political engagement and facilitate the election of more women politicians. Nevertheless, there are challenges in the process of increasing women's representation in Turkey. Gender inequality, traditional gender roles, and biases faced by women in political participation are among the prominent challenges. Female politicians may face greater struggles within male-dominated political structures and require additional effort to actively participate in decision-making processes.

The issue of women's representation in Turkish political life is also crucial for achieving gender equality and establishing a democratic society. Effective representation of women in political decision-making processes can contribute to better advocacy for women's rights and interests, leading to the creation of a fairer society at large. In conclusion, the subject of women's representation in Turkish political life is an important topic of discussion. Policymakers, civil society organizations, and stakeholders should continue to strive for greater female political participation and representation, aiming to achieve gender equality and foster democratic principles in society.

Keyword: Women's representation, political life, gender equality, democratic principles, Turkey.

1. GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet kavramının anlaşılması, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığın giderilmesi için önemlidir. Bu kavramın farkındalığının artırılması, cinsiyet temelli stereotiplerin ve ayrımcılığın azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Toplumun cinsiyet rollerine ve beklentilerine daha eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmak, cinsiyet eşitliğine ve toplumsal adaletin sağlanmasına katkı veren bir süreci ifade eder.

Geleneksel toplumsal yapı, kadınların siyasetle ilgilenmesini olağan dışı bir durum olarak konumlandırmaktadır. Kadınların siyasete katılması, toplumda var olan cinsiyet normlarını ve mevcut toplumsal dengeleri sorgulamayı gerektirmesi açısından çok önemlidir. Ayrıca, kadınların siyasi roller üstlenmesi, erkek egemen siyasi alanlarda denge ve çeşitlilik sağlama potansiyelini ön plana çıkarma noktasında önem arz etmektedir.

2. Toplumsal Cinsiyet Kavramı

Toplumsal cinsiyet (gender) kavramı, bir bireyin kadın veya erkek olarak toplum ve kültür tarafından yüklenen anlamlarını ve beklentilerini ifade eder. Cinsiyetin sosyal ve kültürel bir yapı olduğu düşünülerek, kadınsı ve erkeksi olarak nitelendirilen psiko-sosyal özelliklere atıfta bulunur (Dökmen, 2010: 19-20). Boratav'a (2001) göre, toplumsal cinsiyet kavramı, bireylerin biyolojik cinsiyetlerinin nasıl şekillendiği, kullanıldığı ve sunulduğu konusunda içinde buldukları kültür ve sosyal ortamın etkisini vurgular.

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, toplumsal cinsiyetin, biyolojik cinsiyetin ötesinde sosyal yapılar tarafından şekillendirilen bir kavram olduğu söylenebilir. Bir bireyin toplumsal cinsiyeti, toplumun normları, değerleri ve beklentileri tarafından belirlenir. Bu da, toplumda kadınlara ve erkeklere nasıl davranılması gerektiği, hangi rollerin onlara atfedildiği ve hangi beklentilerin onlardan beklenildiği gibi konuları içermektedir. Bu noktadan hareketle 'ben' ve 'diğerleri' ayrımını yaratan ötekileştirme kavramı, en basit haliyle düşünüldüğünde insanların farklılıkları üzerinden işleyen mücadeleci karaktere ve iktidar ilişkilerinin 'lekelerine/izlerine' sahiptir. (Güzel, 2019: 424)

Toplumsal ve siyasal yaşamın demokratikleşme sürecinde, cinsiyetler arası eşitliğin önemine sıklıkla vurgu yapılmaktadır. Klasik demokrasi ya da temsili demokrasi olsun, demokrasi tarihi boyunca kadınlar, bu sistemlerdeki eşitsizlikten en çok etkilenen kesim olmuştur. Kadınlar, tarih boyunca siyasi katılım ve temsiliyet konusunda ciddi zorluklarla karşılaşmışlardır. Siyasal karar alma süreçlerinde ve liderlik rollerinde yeterli şekilde temsil edilmemeleri, demokrasinin eksikliğini ve eşitsizlikleri ortaya koymaktadır. Kadınların siyasal hayatta aktif rol alması, demokratik değerleri güçlendirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirmek açısından hayati bir öneme sahiptir. (Sumbas, 2015; 104)

Uluslararası normlara göre, cinsiyete dayalı temsilde eşitlik sağlanması, adaleti güçlendirme, demokrasinin kalitesini artırma ve sosyal-ekonomik gelişmeyi hızlandırma potansiyeline sahiptir. Paxton ve Kunovich (2003: 90) ile Kenworthy ve Malami (1999: 239) tarafından savunulan bu görüşe göre, parlamentolarda kadınların daha fazla temsil edilmesi, toplumda daha adil bir yapı oluşturma, demokratik değerleri güçlendirme ve ekonomik kalkınmayı destekleme açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu uluslararası normlar, cinsiyet eşitliğinin siyasi alanda sağlanması gerektiğini vurgulayarak, kadınların siyasal katılımının ve temsiliyetinin artırılmasının toplumun genel refahını ve demokratik süreçleri olumlu yönde etkileyeceğini göstermektedir.

Toplum içinde, insan davranışlarının kültürel olarak düzenlendiği bir yapı vardır. Bu kültürel organizasyon, cinsiyet rolleri de dahil olmak üzere tüm rollerin toplum tarafından belirlendiği bir süreci içerir. Kadın ve erkeğin diğer bireylerle olan ilişkilerini ve etkileşimlerini şekillendiren rol ve statüler, aynı zamanda onların toplumdaki yerlerinin anlamlarını ve hedeflerini de belirler. Cinsiyet rolleri genellikle sosyal eşitsizlik için bir kaynak oluşturur. Zanden (1996: 236) tarafından belirtilen bu görüşe göre, cinsiyet rolleri toplumdaki eşitsizliklerin kökenlerinden birini oluşturur. Bu durum, kadın ve erkeğin sosyal yapılarıdaki farklı konumlarını ve buna bağlı olarak deneyimledikleri eşitsizlikleri açıklar.

3. Toplumsal Cinsiyet ve Siyasal Yaşama Katılım

Siyasal hayata kadınların aktif olarak katılması ve sorumluluk-yetki elde etmesi siyasal açıdan fırsat eşitliği ile sağlanmaktadır. Söz konusu süreç bazı temel noktalarda çeşitli gereksinimlerin yerine getirilmesi ile mümkün kılınmaktadır. Öncelikle fırsat eşitliğinin sağlanması için kurumsal olarak mekanizmaların işletilmesi gerekmektedir. Bu mekanizmalar, kadınlara siyasal alanda eşit fırsatlar sunmalı ve ayrımcılığı engellemek için gerekli adımları atmalıdır. İkinci olarak, sivil toplum anlayışının güçlendirilmesi ve siyasal yaşamın içinde siyasal gündemin bu noktada şekillendirilmesi gerekmektedir. Kadınların siyasal katılımını teşvik etmek ve desteklemek için gerekli politikalar ve programlar oluşturulmalıdır. Sivil toplum kuruluşları da kadınların siyasette aktif rol almasını teşvik etmeli ve desteklemelidir. Son olarak, kadınların aktif siyasette var olabilmeleri siyasal partilerin çabalarına ve seçim sistemlerinin bu yönde yapılandırılmasıyla olanaklı olacaktır. Siyasi partiler, kadın adayların sayısını artırmak için çeşitli teşvikler ve kotalar uygulamalıdır. Ayrıca, seçim sistemleri de kadınların seçime katılımını teşvik edecek şekilde düzenlenmelidir. (Vilesta, 2001: 17)

Bu unsurların bir araya gelmesi, kadınların siyasal hayatta gerçek bir temsiliyet ve katılımının sağlanmasına yardımcı olacaktır. Kadınların siyasal hayatta aktif rol alması, demokratik değerlerin güçlenmesini ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleşmesini destekleyecektir.

4. Kadınların Siyasette Temsiline İlişkin Temel Problemler

Kadınların siyasal yaşamda doğru ve etkin bir biçimde temsil edilmesinin önünde duran en büyük engellerin başında geleneksel toplumsal yapı gelmektedir. Öğrenilmiş toplumsal cinsiyet rolleri olarak da adlandırılabilir olan bu yapı, toplumun kadınlara biçtiği rol ve beklentilerden kaynaklanmaktadır. Kadınlar genellikle "aile içi faaliyetler" olarak kabul edilen ev işleri, çocuk bakımı ve aileye destek gibi görevlerle ilişkilendirilirken, erkekler ise daha çok ev ve aile dışında faaliyetler üzerine odaklanmaktadır. Bu durum, kadınların siyasette aktif rol almasını ve siyasi katılımında bulunmasını kısıtlayan bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kadınların siyasette temsilinin önündeki engellerin aşılması için çeşitli adımlar atılması gerekmektedir. Bunlar arasında, eşit fırsat politikalarının uygulanması için kurumsal mekanizmaların oluşturulması, sivil toplum ve kadının siyasal katılımıyla ilgili politik gündemin belirlenmesi, siyasi partilerin kadın adayları desteklemesi ve seçim sistemlerinin etkilerinin gözden geçirilmesi yer almaktadır. Bu adımlar, kadınların siyasal hayatta daha fazla temsil edilmelerini sağlayarak demokratik değerlerin güçlenmesine ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunan bir süreci inşa edecektir. (Türel, 2010: 24)

Toplum içerisinde kadınlara atfedilen rollerin başında, öncelikle bir eş ve anne olma sorumluluğu gelmektedir. Erkeklerin ise ailenin geçimini sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır, bu nedenle genellikle ev dışında çalışma durumunda olmaktadır. Bu toplumsal yapı, kadınların siyasete katılımı açısından olumsuz bir etki yaratmaktadır ve aynı zamanda kariyer yaşamlarında kadınların erkeklerin konumlarının gerisinde kalması yol açmaktadır.

Kadınların aile ve ev işleriyle daha fazla meşgul olmaları, siyasete aktif olarak katılmalarını ve liderlik pozisyonlarını üstlenmelerini zorlaştıran bir faktördür. Kadınlar genellikle evdeki sorumluluklarını yerine getirme konusunda daha fazla zaman ve enerji harcamaktadırlar. Bu durum, kadınların siyasi arenada varlık göstermelerini kısıtlayarak, siyasal karar alma süreçlerine katılmalarını sınırlamaktadır.

Ayrıca, kadınların ekonomik olarak erkeklerin gerisinde olmaları, siyasete girişlerini ve siyasi roller üstlenmelerini olumsuz etkilemektedir. Ekonomik bağımsızlık, siyasi katılım için önemli bir faktördür ve kadınların ekonomik olarak güçlenmeleri, siyasette daha etkin bir şekilde yer almalarını sağlayabilir. Ancak, toplumda yerleşik olan cinsiyet rolleri ve aile içi görev dağılımı, kadınların ekonomik olarak erkeklerin gerisinde kalmasına ve siyasi katılım açısından dezavantajlı bir konumda olmalarına neden olmaktadır.

Kadınların siyasette temsilinin artırılması ve bu engellerin aşılması için çeşitli stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. Kadınların medya kullanımı gibi iletişim araçlarını etkin bir şekilde kullanmaları,

seslerini duyurma ve siyasi mesajlarını iletme açısından önemli bir rol oynayabilir. Ayrıca, toplumun kadın siyasetçilere yönelik algısının değiştirilmesi ve kadınların siyasete katılımını teşvik eden politikaların oluşturulması da önemli adımlardır. (Yurdigül, 2013: 42)

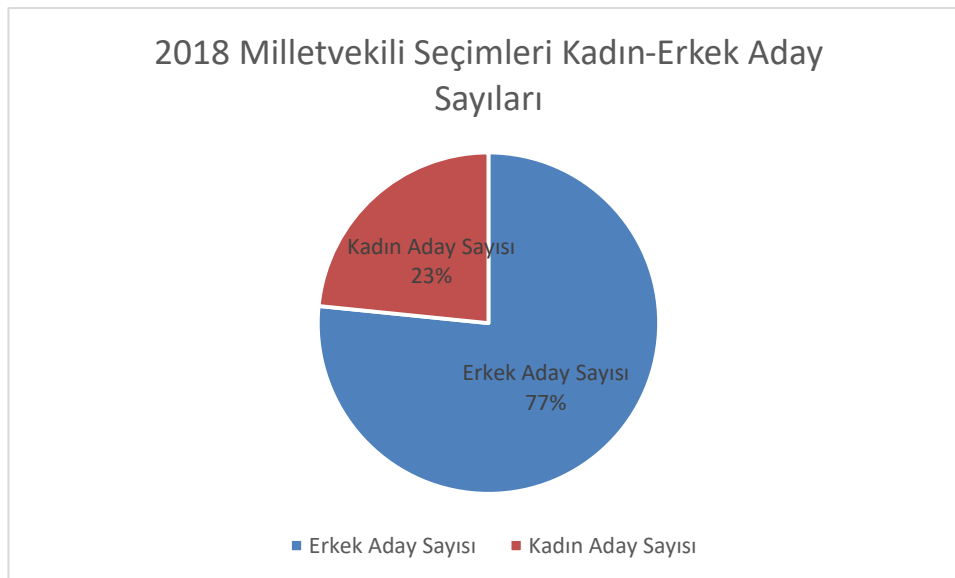
Kadınların siyasete katılım düzeyinin erkeklere göre daha düşük olmasını açıklayan üç hipotez öne sürülmüştür (Kalaycıoğlu, 1983: 19-20). İlk olarak, kadınların sosyo-ekonomik açıdan erkeklere göre daha düşük bir statüde olmaları, siyasi yaşama daha az katılım göstermelerine neden olmaktadır. İkinci olarak, düşük sosyo-ekonomik koşullar nedeniyle kadınların siyasi ilgi, bilgi ve etkinlik açısından daha sınırlı kaynaklara sahip olmaları, siyasi katılımlarını azaltmaktadır. Üçüncü ve son olarak, kadın bireylere değer biçilen toplumsal roller, özellikle aile ve ev kavramları üzerine kurgulanmış görevler, kadınların siyasete katılım gibi aile dışı bir yaşam biçimine sahip olmalarını zorlaştırmaktadır.

Bu hipotezler, kadınların siyasete katılımını etkileyen önemli faktörleri vurgulamaktadır. Kadınların ekonomik durumu, siyasi ilgi düzeyi ve toplumsal rolleri, siyasete katılımlarını şekillendiren önemli etkenlerdir. Daha düşük sosyo-ekonomik statüde olmaları, kadınların siyasi alanda daha az temsil edilmelerine ve etkin rol oynamalarının önündeki engellerin var olmasına yol açmaktadır. Aynı zamanda, kadınlara yüklenen toplumsal roller, aile ve ev işlerine odaklanmalarına ve siyasi alana daha az zaman ve enerji ayırmalarına neden olmaktadır.

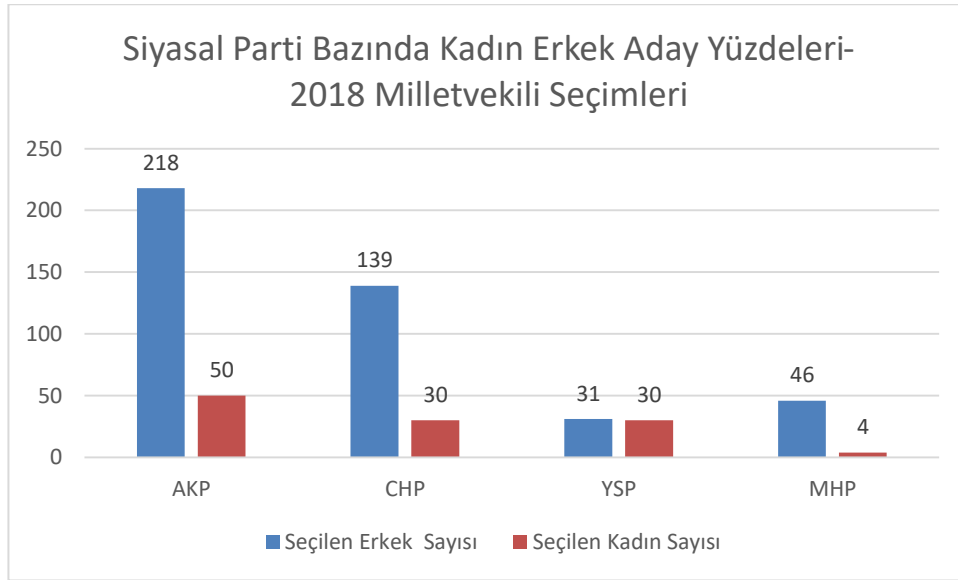
Bu hipotezlerin anlaşılması ve üzerinde düşünülmesi, kadınların siyasete daha fazla katılımını teşvik etmek ve eşit temsili sağlanması için önemli adımların atılmasına yardımcı olabilir. Kadınların sosyo-ekonomik statülerinin güçlendirilmesi, siyasi ilgi ve bilgi düzeylerinin artırılması ve toplumsal cinsiyet rollerinin daha eşit bir şekilde dağıtılması, kadınların siyasete daha etkin bir şekilde yer alabilmelerini sağlayabilir. (Kalaycıoğlu, 1983: 19)

4.1. 2018 Milletvekili Seçimleri

2018 seçimlerinde grup kurmaya hak kazanan beş partiye ait 3 bin milletvekili adayının 702'si kadınlardan oluşmuştur, bu da kadın adayların oranının yüzde 23,4 olduğunu göstermektedir. Partiler arasında bu oranda farklılıklar gözlenmiştir. AKP'de kadın adayların oranı yüzde 21 iken, CHP'de yüzde 22,8, İYİ Parti'de yüzde 25, HDP'de yüzde 36,7 ve MHP'de yüzde 11,5 olarak belirlenmiştir. Bu veriler, siyasi partilerin kadın adaylara yer verme ve onları destekleme konusunda farklı yaklaşımları olduğunu göstermektedir. (<https://www.ysk.gov.tr>)

Grafik 1- 2018 Milletvekili Seçimleri Kadın-Erkek Aday Sayıları

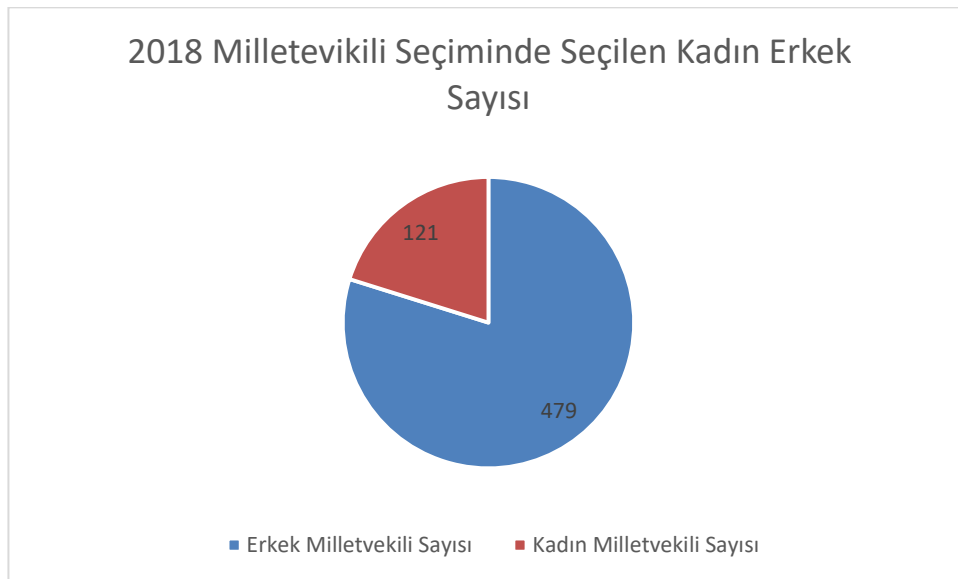

Grafik 2- Siyasal Parti Bazında Kadın Erkek Aday Yüzdeleri-2018 Milletvekili Seçimleri

Ancak, bu seçimlerde kadın adayların sadece 49'u birinci sıradan aday gösterilmiştir. Bu durum, kadınların seçilebilir sıralarda yeterince temsil edilmediğini göstermektedir. Kadın adayların birinci sıradan gösterilme oranının düşük olması, onların seçim şansını etkileyebilmektedir. Kadınların siyasi liderlik ve karar alma pozisyonlarında daha fazla yer alması için siyasi partilerin daha aktif bir rol üstlenmesi gerekmektedir.

Bu veriler, kadınların siyasetteki temsil oranının henüz istenilen seviyede olmadığını göstermektedir. Kadınların siyasi süreçlere daha fazla katılımının sağlanması, demokratik bir toplumun oluşturulması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Siyasi partilerin kadın adayları teşvik etmeleri, seçilebilir sıralarda daha fazla yer vermeleri ve kadınların siyasi liderlik rollerine yükselmelerini desteklemeleri gerekmektedir.

Seçimlerin ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne giren 600 milletvekilinin 103'ü kadınlardan oluşmuş, bu da kadınların Meclis'teki temsil oranının yüzde 17,1 olduğunu göstermiştir. Bu oran, dünya genelindeki 188 ülke arasında 129. sırada yer aldığımızı göstermektedir. Kadınların siyasi temsilinin henüz istenilen seviyede olmadığı anlaşılmaktadır.

Grafik 3- 2018 Milletvekili Seçimlerinde Seçilen Kadın Erkek Sayısı

Genel olarak kadınların Meclis'teki temsil oranının düşük olması, cinsiyet eşitliği ve demokratik katılım açısından bir zorluk oluşturmaktadır. Kadınların siyasette daha fazla temsil edilmesi, politika yapım süreçlerine aktif katılımlarının teşvik edilmesi ve liderlik rollerinde daha fazla yer almalarının sağlanması önemlidir. Siyasi partilerin, kadın adayları teşvik etmeleri ve seçilebilir sıralarda daha fazla yer vermeleri, kadınların siyasi arenada daha etkin olmalarına yardımcı olacaktır.

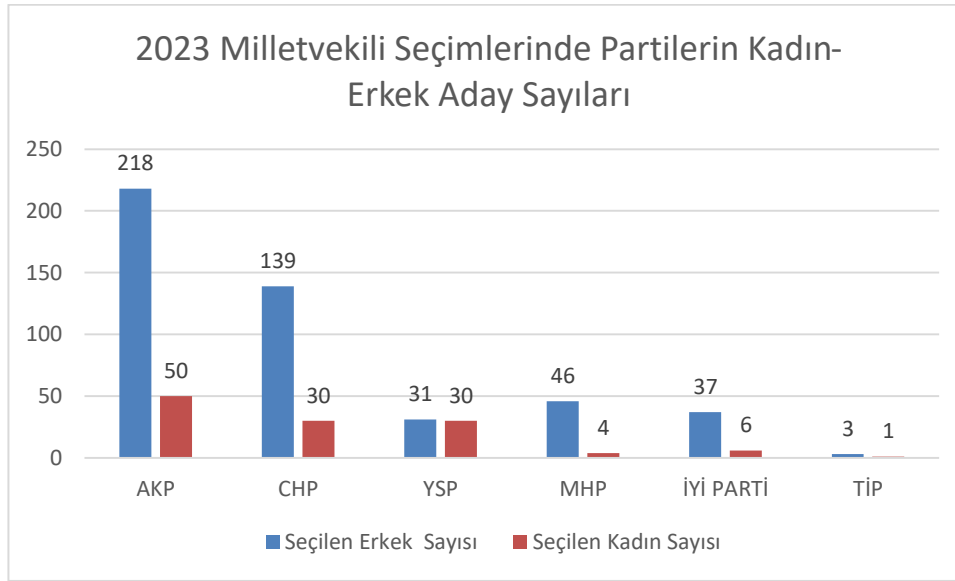
4.2. 14 Mayıs Seçimleri Kadın Aday Analizi

14 Mayıs Genel Milletvekili seçimlerinde partilerin aday listeleri incelendiğinde AKP'de 4, CHP'de 11, İYİ Parti'de 6 kadın aday birinci sıradan aday gösterildiği görülmektedir. Yeşil Sol Parti ve Türkiye İşçi Partisinde ise 30 ve 28 kadın aday birinci sıradan yer almıştır.

AKP'nin listelerinde 113 kadın aday bulunurken, MHP'de bu sayı 76'dır. CHP'de ise 153 kadın aday bulunmaktadır. İYİ Parti ise ayrı bir listeye seçimlere girdiği için 145 kadın adayla temsil edilmektedir. Türkiye İşçi Partisi de 398 aday içinde 161 kadın aday göstermiştir.

14 Mayıs seçimleri için AKP'nin 600 adayından 113'ü kadın olarak belirlendi. İttifak ortağı MHP'de ise bu sayı 90 olarak kaldı. Cumhuriyet İttifakı'nın yeni üyesi olan Refah Partisi'nin ise 600 adayının yalnızca 45'i kadın adaylardan oluştu.

CHP'nin 582 adayından 156'sı kadın olarak belirlendi, bu da oran olarak yüzde 26,80'lik bir kadın temsilini göstermektedir. İYİ Parti ise dokuz ilde aday göstermeme kararı aldığı için 536 aday bulunmaktadır ve bunların 139'u kadındır. Dolayısıyla İYİ Parti'nin kadın aday oranı yüzde 25,9 seviyesindedir.

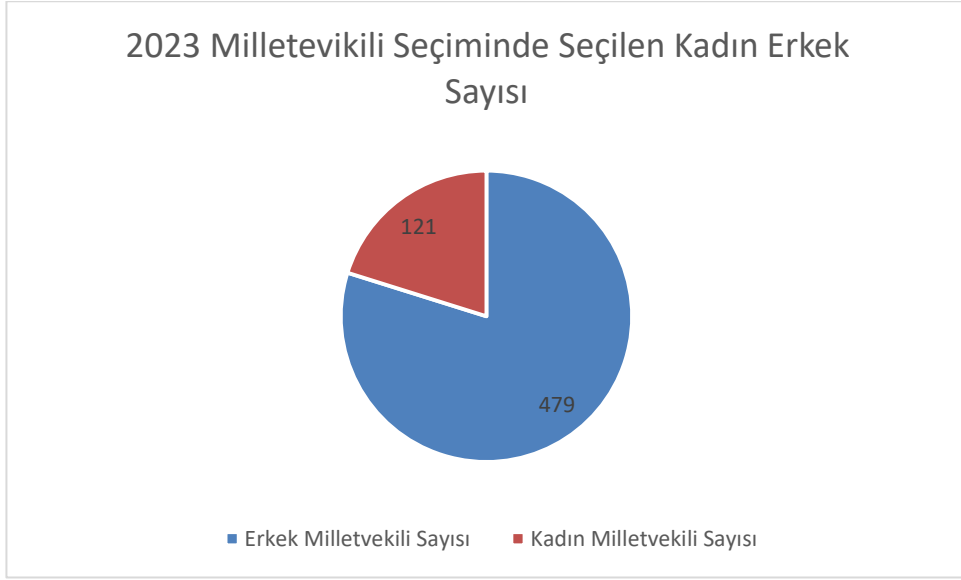
Grafik 4- 2023 Milletvekili Seçimlerinde Partilerin Kadın- Erkek Aday Sayıları

Bu veriler, siyasi partilerin kadın adaylara yer verme ve onları seçilebilir sıralarda gösterme konusunda farklı bir performans sergilediğini göstermektedir. Kadınların siyasi arenada daha fazla temsil edilmesi, demokratik katılımın güçlendirilmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından önemlidir. Siyasi partilerin bu konuda daha fazla çaba göstererek kadın adaylara daha fazla fırsat tanımaları ve seçim listelerinde daha yüksek sıralarda yer vermeleri önemlidir.

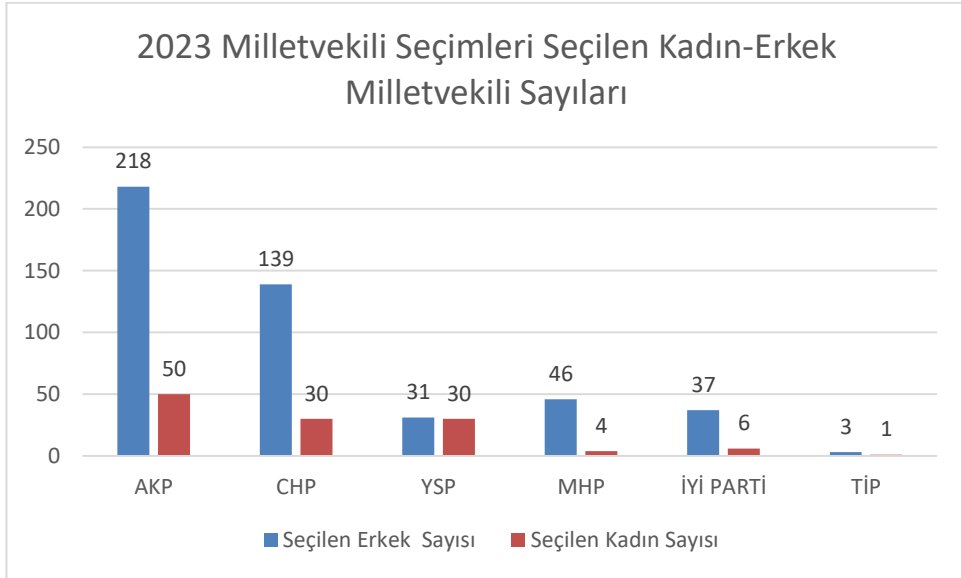
Adaylık listesinde kadın oranları şöyle oldu: AKP: Yüzde 18,83 MHP: Yüzde 14 CHP: Yüzde 26,80 İYİ Parti: Yüzde 25,9 YSP: Yüzde 39,38 TİP: Yüzde 40,45

4.3. 2023 Seçimleri Seçilen Kadın Milletvekili Sayıları

Dönem Parlamentosu'nda seçilen 600 milletvekilinin 479'u erkek ve 121'i kadındır. Siyasi partilerin temsil ettikleri kadın milletvekili sayıları şu şekildedir: AK Parti 50, Yeşiller Sol ve Gelecek Partisi (YSP) 30, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) 30, İYİ Parti 6, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) 4, Türkiye İşçi Partisi (TİP) 1.

Grafik 5- 2023 Milletvekili Seçimlerinde Partilerin Kadın- Erkek Aday Sayıları

Grafik 6- 2023 Milletvekili Seçimleri Seçilen Kadın Erkek Milletvekili Sayıları

Kadınların siyasi temsiline önemi, demokratik katılımın ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından büyük bir öneme sahiptir. Ancak bu dönemde de görüldüğü gibi, erkek milletvekili sayısı kadın milletvekili sayısından belirgin bir şekilde daha yüksektir. Siyasi partiler arasında kadın temsiline dengeli bir şekilde dağılması ve daha fazla kadın adaya seçilebilir sıralarda yer verilmesi gerekmektedir.

Kadınların siyasi arenada daha fazla yer alması, farklı bakış açıları, deneyimler ve çıkarların temsil edilmesi anlamına gelir. Kadınların katılımıyla daha kapsayıcı ve çeşitlilikçi politikalar oluşturulabilir ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanında ilerleme sağlanabilir.

Bu veriler, kadınların siyasi temsiline henüz istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Siyasi partilerin, kadınların aktif katılımını teşvik etmek için daha fazla çaba sarfetmeleri ve cinsiyet eşitliğini sağlamak için politika ve adaylık süreçlerinde daha kapsayıcı önlemler almaları önemlidir.

SONUÇ

Kadın milletvekillerinin azlığı, demokratik temsiliyetin eksik kalmasına ve karar alma süreçlerinde cinsiyet perspektifinin yeterince dikkate alınmamasına yol açabilir. Aşağıda, kadın milletvekillerinin düşük temsilinin bazı olumsuz sonuçlarını özetleyen bir metin sunabilirim:

Kadınların siyasi arenada yeterince temsil edilmemesi, demokratik katılımın eksik kalmasına neden olabilir. Siyasi kararlar ve politikalar, toplumun tüm kesimlerini yansıtmalıdır. Kadınlar, toplumun yarısını oluşturduğu halde, az temsil edildiklerinde, onların ihtiyaçları, talepleri ve görüşleri politika yapım süreçlerinde yeterince dikkate alınmayabilir.

Kadınların düşük temsili, toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde bir engel oluşturabilir. Kadınlar, kadın hakları, cinsel sağlık, eğitim, aile içi şiddet gibi konuların yanı sıra genel politika alanlarında da önemli bir perspektife sahiptir. Kadınların siyasal, ekonomik ve toplumsal anlamda karar mekanizmalarında daha çok yer alması, toplumsal cinsiyet eşitliği için daha ilerici politikaların oluşturulmasına ve uygulanmasına katkı sağlayabilir.

Kadınların düşük temsili aynı zamanda rol model eksikliği yaratır. Kadınların liderlik rollerinde görünürlükleri ve başarıları, genç kızlar ve diğer kadınlar için ilham kaynağı olabilir. Kadın milletvekillerinin artması, kadınların siyasete ve kamu yönetimine katılımını teşvik edebilir.

Sonuç olarak, kadın milletvekillerinin azlığı, demokratik katılımın eksik kalmasına, cinsiyet perspektifinin göz ardı edilmesine ve toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde ilerlemenin engellenmesine yol açabilir. Kadınların siyasi temsiliğini artırmak, toplumsal anlamda tüm kesimlerin kendini rahat bir ifade edeceği bir sosyal yaşamın ve adil, eşitlikçi bir toplumun inşası için önemli bir basamaktır.

Kadın milletvekillerinin azlığının toplumsal cinsiyet rolleri açısından olumsuz sonuçları şunlardır. İlk olarak, bu durum kadınların siyasal katılımını etkileyebilir. Geleneksel olarak, siyasetin erkek işi olarak görülmesi-algılanması ve kadınların kamu yaşamında daha az görünür olması, kadınların siyasi arenaya girmesini ve liderlik rollerine yükselmesini engelleyebilir. İkinci olarak, kadın milletvekillerinin az temsili, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir yansıması olabilir. Kadınların politika yapım süreçlerinde düşük temsili, politik kararların toplumsal cinsiyet perspektifinden uzak olmasına ve kadının genel anlamıyla gereksinimlerinin ikinci plana itilmesine yol açabilir. Üçüncü olarak, kadın milletvekillerinin azlığı, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgulanmasını ve dönüşümünü engelleyebilir. Kadınların liderlik rollerinde daha fazla görünür olmaları, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine meydan okuyabilir ve kadınların güçlü, etkili liderler olarak algılanmasını sağlayabilir. Ancak, kadınların politik alandaki temsiliğinin sınırlı olması, toplumsal cinsiyet rollerinin değişimini engelleyebilir ve kadınların politik gücünü kısıtlayabilir.

Son olarak, kadın milletvekillerinin düşük temsili, kadın rol modellerinin eksikliğine yol açar. Kadınların siyasi liderlik rollerinde başarılı olmaları, diğer kadınlara ilham vererek siyasal katılımın artmasına katkıda bulunabilir. Kadınların politik arenada görünürlüğünün artması, özellikle belirlenen hedeflerin erişilebilir olması sağlanarak toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesine destek olunabilir. Bu nedenle, kadın milletvekillerinin düşük temsili toplumsal cinsiyet rolleri ve eşitlik açısından önemli olumsuz sonuçlar doğurabilir.

KAYNAKÇA

Boratav, H. (2001). *Toplumsal Cinsiyet ve Kadın*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Dökmen, Z. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Remzi Kitabevi, İstanbul.

Güzel, M. & Keskin, S. (2019). “Örselenen Kimlik İçin Sosyal Medyatik ‘İyileşme/Normalleşme’: Engelli Evlilik Topluluklarında Kimliğin ‘Mürüvvetini’ Görmek”. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (AKİL) Aralık (32), s. 420-440

- Kalaycıoğlu, E. (1983). “Karşılaştırmalı Siyasal Katılma: Siyasal Eylemin Kökenleri Üzerine Bir İnceleme.” İstanbul: İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları.
- Kentworthy, L & Malami, M. (1999). “Gender Inequality in Political Representation: Worldwide Comparative Analysis”. *Social Forces*, Volume: 78, No: 1, s. 235-268.
- Paxton, P. & Kunovic, S. (2003). “Women’s Political Representation: The Importance of Ideology”. *Social Forces*, Volume: 82, No: 1, s. 87-113
- Sumbas, A. (2015). “Kadının Politik Temsil Meselesi Üzerine Bir Tartışma.” İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi, 0(53), 103 - 121.
- Türel, N. ve Çağlar, N. (2010). “Yerel Yönetimde Kadın Temsili - Isparta İli Örneđi.” Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 2, 24.
- Jalusic, V. & Antic, M. (2001). *Women-Politics-Equal Opportunities*, Mirovni Institut, Metelkova.
- Yurdigül, Y. (2013). “Yerel Siyasette Temsil Sorununu Aşma Stratejisi Olarak Kadın Siyasetçilerin Medyayı Kullanma Biçimleri (Erzurum Örneđi).” *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2),
- Zanden, J.& Vander, J. (1996). *Sociology The Core*, McGraw-Hill, New York